כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים כז.

חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת. שהרי ה) קרבו מתיריו דהכי תנן במתני׳ (לקמן כט:) חוץ למקומו פסול חוץ לזמנו פיגול שהרי קרבו מתיריו מהן פיגול ו) מהן שחיקה ואין כאן פסול מחשבה אחרת להוציאו מיד פיגול: **למחר פסול.** אבל אם אותה מחשבה שחישב בעבודה לאוכלה ליתן את הנתנין למטה למעלה חישב לזרוק אותה זריקה למחר פסול כדמוקמינן לקמן מידי דהוה ממחשבת הינוח שהרי שחט ע״מ להניח דמו למחר פסול ורבי יהודה היא דפסיל ליה בפ״ב (לקמן לה:): **חוץ וחישב.** בעבודה שייה בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין כו כרת דהא מיפסיל ליה במחשבה קמייתא ותו לא חיל עליה פיגול דלא קרבו כל מתיריו: **ואי שלא במקומו.** **אפי׳ פסול.** דמחשבה ממקומו דמי: **אפי׳ פסול.** בתמיה. אמאי קרי ליה פסול דהאי דחישב ליתן שלא במקומו למחר פיגול הוא שהרי חישב בשחיטה ע״מ לזרוק דמו למחר דהיא אכילת מזבח שלא ז) לאו במקומו דמי ולא חשיבא אכילה: **זריקה דשריא בשר באכילה.** כגון במקום מתן הדם מייתי לידי פיגול בין שחישב בה ע״מ להקטיר אימורים למחר בין שחישב בשחיטה למעבד הך זריקה למחר לא מייתי לידי פיגול: **פיגול יהיה.** והנפש האוכלת וגו׳: **מי שפיגולו גורם.** שלא יאכל הוא דקאי בעונה תשא יצא בשר שנזרק הדם שלא במקומו דאיסור זריקה שלא במקומו גרם לו שלא יאכל הלכך אין מייתין על פיגולו כרת. ופקא לן מהכא דאי חישב בזריקה שלא במקומו ע״מ לאכול או להקטיר למחר לא הוא מחשבת זריקה לענין פיגול ומינה כי חישב בשחיטה ע״מ לעשות זריקה זו חוץ לזמנו לא הוא מחשבה בזריקה המפגלת: **אי סבי.** דלא הוא זריקה לענין מחשבה חיפסולי נמי לא נפסול: **אמחשבת פיגול.** דהא חשיב מיהא להניחו למחר: **ואליבא דר׳ יהודה.** לקמן בפ׳ כל הפסולין (דף לה:) תנן להניח מדמו למחר בשר ור׳ יהודה פוסל: **ורש״י לקיש אמר כו׳.** אמתניתין קאי ופליג אדשמואל: **לעולם פסול ממש.** דלא אני תנא פסול אבשר לחודיה אי לא פרש הבדיל ומתני׳ פסול לגמרי בשר שאף בעליה לא נתכפרו: **ושלא במקומו.** דשמואל סבירא ליה דבמקומו דמי לענין כפרה ולא לחייב באכילה כדדרש ליה שמואל לקרא דלעיל ואני נתתיו לכם וגו׳ [ויקרא יז] ולא קשיא ז) אמתני׳: **כאן שנתן בשפיקה.** דרבא דקרא דמשמע בעליה נתכפרו כשנתן בשלא ז) במקומו בשחיטה ומתני׳ דקתני פסול נתנן ז) במחשבת לאכול בשר חוץ לזמנו ואשמעינן דפסול ואין בו כרת דמחשבת זריקה זו מחשבה הוא לפסול דבמקומו דמי ולא לפגול דזריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייתי לידי פיגול: **פגן כו׳.** כל הגן מיונתא דאותבי׳ לשמואל מותבי׳ נמי גרים לקים דהא כוותיה סבירא ליה דשלא במקומו כמקומו דמי: **ורבי יוחנן אמר אידי ואידי.** אמתניתין דפסול ולא תקנתא ומתניתין דכל הפסולים דתני תקנתא שנתן בשפיקה: **כשלמא גרים לקים.** דאוקי מתני׳ כשנתן במחשבה אינטריך למיתני אין בו כרת לאשמועינן דאע״ג דחשיב בה דזריקה חוץ לזמנו איגול וכדאמרן (ה) דלא שריא בשר באכילה לא מייתי לידי פיגול: **אלא לרבי יוחנן.** דאוקי משום דלא במקומו הוא פשיטא דאין בו כרת קשיא: **ולשמואל מאי אין בו כרת.** דאיהו נמי מוקי לה בשפיקה: **הכי קאמר ואם נתן במחשבה.** דחוץ לזמנו פסול ואין בו כרת ואינטריך לאשמועינן אע״ג דלענין כפרה במקומו דמי מחשבת פיגול לא חיילא הואיל ולא שריא בשר באכילה. אבל לרבי יוחנן לא מצי לאשמועי הכי דכיון דאשמעינן תנא דידן פסול ומשום דשלא במקומו (הוא אלמא) לאו במקומו דמי פשיטא דאם נתן במחשבה הוה כאילו נתנו על הדלפה דלא קרבו כל מתיריו: **ורבי יוחנן.** כיון דלאו זריקה הוא כלל ניהוי כמי שנשפך מן הכלי על הדלפה ואפשר ואפי׳ ליכא דם הנפש אחריתא אמאי פסול יאמוף את זה מן המזבח ויחזור ויתננו במקומו בשלמא לשמואל ולרש״י לקים כיון דזריקה היא לכפרה אידחי ליה מלאפסה שהרי כיפר אלא לר׳ יוחנן יאפשר: **סבר לה.** תנא דמתניתין: **כמ״ד לא יאפשר.** כיון דהגיע למזבח ואע״ג דשלא כהילכתו הוא קלגיה מזבח לאמוקי מתורת כפרה אחריתי: **הכל מודים בניתנין למעלה שלא כמצוותן.** כגון במחשבה או בשמאל: **שלא יאפשר.** לחזור וליתנו לכיון דניתן במקומו אזדא ליה תורת זריקה מיניה: **לא נחלקו.** הגך תנאי דבעינן למימר ה) שרבי יוסי אומר לא יאפשר ואף על גב דלאו במקומו דמי ו): **ורבי שמעון אומר כו׳.** וע״כ ליכא למימר דטעמא

ואי שלא במקומו כמקומו דמי כו׳. ג) תימה ואי לאו במקומו דמי לאתמר אמאי כשר וי״ל דהוה מצי למימר וליעמעיק והשתא ניחא הא דקאמר לקמן בסוף כל הפסולין (דף לו.) ר׳ יהודה לטעמיה דקאמר דמקומו כמקומו דמי ופירש שם בקונטרס דשמעינן ליה דהכא יא) בבריתא דמוקמינן כוותיה בשמעתין (תוספות) ומנא ליה לקמן דר׳ יהודה סוכר כן בעלמא דקאמר ר׳ יהודה לטעמיה אי בריתא יב) דשמעתין דלמא סוכרת דלאו במקומו דמי אלא דסמיך אהא דקתני לאתר בשר אי״כ על כרחין במקומו דמי וסיפא דלמחר פסולה אתיא כרבי יהודה כמו מחשבת הינוח (ע״כ): **יצא** זה שאין **פיגולו** גרם לו. וא״ת אמאי אינטריך לקמן (דף כט:) לא יתכן לומר שמחשבות מוליאות זו מזו חיפוש ליה מהכא מי שפיגולו גרם לו יצא זה שאין פיגולו גרם לו ועוד קשה לרבא דמסיק בסוף פ״ק דמנחות (דף יב.) לדברי האומר שיריים שחסרו כזית קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן וקרי״ל דאותן שיריים אסורים באכילה דמהניא ב) להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול ולאפוקי מידי מעילה וי״ל דהא דמיתסר באכילה אין יא) מחמת מיעוט ההקטרה של קומץ הלכך לא ממעטי ליה מאם האכל יאכל מי בב) שפיגולו גרם לו משמע דאי לא הוי המחשבה הוי הזריקה מעליתא ומשתרי בשר באכילה יצא זה שאין פיגולו גרם לו ואפילו לא הוי המחשבה לא הוי זה זריקה מעליתא דהא לא שריא בשר באכילה אבל אם שחט חטאת שלא לשמה או במחשבת חוץ למקומו והדם קיבל או זרק חוץ לזמנו קד״א ליהוי פיגול ובכרת דכיון דבאותה עבודה עבודה לפיגול ליכא מחשבה אחרת קמ״ל לא יחשב אי נמי אימא הני מילי כי נפסל תחלה לא הדר חו מיקבע בפיגול בעבודה שאחריה אבל כי נקבע בפיגול בעבודה אחת ובעבודה שניה שאחריה חשב שלא במקומו לא פקע שם כרת מיניה קמ״ל לא יחשב וקשה לר׳ יהודה דאזיל בתר מחשבה שקדמה כדתנן בפירקין ד) ולאלתר בר) דבשר במקבלת אתיא כרבי יהודה דסבר שלא במקומו כמקומו דמי ותימה כיון דמחשבה כמעשה לרבי יהודה ה) א״כ לאלתר בשר היינו בעליה נתכפרו אבל בשר פסול כדאמר שמואל לעיל וא״כ חזר וחישב חוץ לזמנו בעבודה שניה אמאי פיגול בר) להתחייב כרת הא זריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייתי לידי פיגול כמו בסיפא למחר פסול ולא פיגול מהאי טעמא ונראה דר׳ יהודה לא עביד מחשבה כמעשה אלא היכא דבמעשה פסול גמור ולא נתכפרו בעליה ואם כן לאלתר בשר היינו בשר גמור ושריא בשר באכילה דאי לאו הכי ליפלוג בגיתנין למעלה למעה שיהא פסול בשר באכילה כמו במעשה. כדו״ך ע״כ: **אלא** דבר אחר גרם לו. והקשה ר״ר מיים מידי דבר אחר כתיב כדאמר בבבא קמא (דף סה.) מי שקרויו גרם לו יצא זה שאין קרויו גרם לו אלא דבר אחר גרם לו ופריך מידי דבר אחר כתיב וי״ל דסמיך אקרא דלא יחשב לא יעבר בו מחשבות אחרות ד) אע״ג דלריבי תרייהו מ״מ סברא הוא שדבר אחר בר) יגרום לו [פיסול להפקיע מידי פיגול] בר) כיון דאשכחן מחשבות שמוציאים זו את זו אי נמי קרא ימיה קדרים הכא והא דאמר פרק גיד הנשה (חולין קח.) מי שגידו אסור וכשרו מותר יצא זה שגידו וכשרו אסור לא דמיא להכא: **וריש** לקיש אמר בו׳. אע״ג דלרש לקיש לריבי לשנוי כדרבא ובפ״ק דמנחות (דף ה:) משמע דלא סבר ליה כוותיה בדבר הראוי לעבודה מ״מ באינך סבר ליה כוותיה שפיר:

אחוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ²למחר פסול חזר וחישב בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואי שלא במקומו כמקומו דמי האי פסול פיגול הוא אמר מר זוטרא ³זריקה דשריא בשר באכילה מייתא לידי פיגול דלא שריא בשר באכילה לא מייתא לידי פיגול א״ל רב אשי למר זוטרא מנא לך הא דכתיב א) ¹ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו פיגול יהיה מי שפיגולו גרם לו יצא זה שאין פיגולו גרם לו אלא איסור דבר אחר גרם לו אי הכי איפסולי נמי לא ליפסל אמר רב נחמן בר יצחק מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא ב) ⁶דרבי יהודה ריש לקיש אמר לעולם פסול ממש ושלא במקומו כמקומו דמי ולא קשיא כאן שנתן בשחיטה כאן שנתן באמירה ג) תנן חישב ליתן ד) את הניתנין למטה למעלה למעלה למטה ה) עד מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דרבי יהודה כו׳ ו) רבי יוחנן אמר אידי ואידי שנתן בשחיטה ושלא במקומו לאו כמקומו דמי והא דאיכא דם הנפש הא דליכא דם הנפש תנן פסול ואין בו כרת בשלמא לריש לקיש היינו דקתני פסול ואין בו כרת אלא לרבי יוחנן מאי אין בו כרת קשיא ולשמואל מאי אין בו כרת ה״ק אם נתן במחשבה פסול ואין בו כרת ורבי יוחנן אי שלא במקומו לאו כמקומו דמי ליהוי כי ⁷נשפך מן הכלי על הרצפה ויאספנו סבר לה כמ״ד לא יאספנו דאמר רב יצחק בר יוסף א״ר יוחנן הכל מודים בניתנין למעלה שנתנן למעלה למטה שנתנן למטה שלא כמצותן לא יאספנו לא נחלקו אלא בניתנין למעלה שנתנן למטה למטה שנתנן למעלה שרבי יוסי אומר ז) לא יאספנו ורבי שמעון אומר יאספנו

הני מילי כי נפסל תחלה לא הדר מו מיקבע בפיגול בעבודה שאחריה אבל כי נקבע בפיגול בעבודה אחת ובעבודה שניה שאחריה חשב שלא במקומו לא פקע שם כרת מיניה קמ״ל לא יחשב וקשה לר׳ יהודה דאזיל בתר מחשבה שקדמה כדתנן בפירקין ד) ולאלתר בר) דבשר במקבלת אתיא כרבי יהודה דסבר שלא במקומו כמקומו דמי ותימה כיון דמחשבה כמעשה לרבי יהודה ה) א״כ לאלתר בשר היינו בעליה נתכפרו אבל בשר פסול כדאמר שמואל לעיל וא״כ חזר וחישב חוץ לזמנו בעבודה שניה אמאי פיגול בר) להתחייב כרת הא זריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייתי לידי פיגול כמו בסיפא למחר פסול ולא פיגול מהאי טעמא ונראה דר׳ יהודה לא עביד מחשבה כמעשה אלא היכא דבמעשה פסול גמור ולא נתכפרו בעליה ואם כן לאלתר בשר היינו בשר גמור ושריא בשר באכילה דאי לאו הכי ליפלוג בגיתנין למעלה למעה שיהא פסול בשר באכילה כמו במעשה. כדו״ך ע״כ: **אלא** דבר אחר גרם לו. והקשה ר״ר מיים מידי דבר אחר כתיב כדאמר בבבא קמא (דף סה.) מי שקרויו גרם לו יצא זה שאין קרויו גרם לו אלא דבר אחר גרם לו ופריך מידי דבר אחר כתיב וי״ל דסמיך אקרא דלא יחשב לא יעבר בו מחשבות אחרות ד) אע״ג דלריבי תרייהו מ״מ סברא הוא שדבר אחר בר) יגרום לו [פיסול להפקיע מידי פיגול] בר) כיון דאשכחן מחשבות שמוציאים זו את זו אי נמי קרא ימיה קדרים הכא והא דאמר פרק גיד הנשה (חולין קח.) מי שגידו אסור וכשרו מותר יצא זה שגידו וכשרו אסור לא דמיא להכא: **וריש** לקיש אמר בו׳. אע״ג דלרש לקיש לריבי לשנוי כדרבא ובפ״ק דמנחות (דף ה:) משמע דלא סבר ליה כוותיה בדבר הראוי לעבודה מ״מ באינך סבר ליה כוותיה שפיר:

מסורת הש״ס

(א) [לקמן לה:], ב) עי׳ לקמן לב., ג) עי׳ תוס׳ לקמן דף כט. ד״ה למקום, ד) לקמן כט:, ה) [לקמן לו.]

הגהות הב״ח

(ו) רש״י ד״ה כשלמא וכו׳ וכדאמרן זריקה דלא שריא:

שינויי נוסחאות

א) נ״מ אמר ליה דבתיב [ויק״ג שי״מ]: ב) תיבות ואליבא דרבי יהודה ליתא בר״י והס״מ וכ״ס [ופמ״ר רש״ן]. וכו׳ בכ״ז וס״ר ולבר הר״מ ל״ג זה: ג) בתחה״י וס״מ בתחשבה. [בדפוסי ונציה נוסף כאן ואליבא דר׳ יהודה]: ד) תיבות חישב ליתן ליתא בכתה״י, וכס״מ מתנן [דהא לא מיירי בחישב אלא בנתנן]: ה) למטה בר׳ עד כל״ל [שי״מ וכ״ה בכ״ר וכ״ד דפוס]. ס״מ כל הני תיבתא ושאינן בדשמעינן [שי״מ]: ו) תיבת בר׳ ליתא בכפ״ר. ועי׳ רש״ס: ז) אומר יאספנו ור״ש אומר לא יאספנו כל״ל וכל״ל בכ״ר [שי״מ]. וכה״ר מקרים גירסתנו. ועי׳ שה״ק: ח) נ״מ שהרי קרבו מתיריו ליתא [כ״ר. שה״ק]: ט) ל״ל בפיגול [שי״מ]: י) אלא שי״מ לאו [שי״מ]: יא) כס״מ נוסף דזריקה דשריא בשר באכילה אי הוה עביד לה בזמנה מייתי לידי פיגול: יב) קשיא קרא אמתני׳ [שי״מ]: יג) ל״ל שלא [שי״מ]: יד) בנתן הניתנין למעלה למטה במחשבת כל״ל [שי״מ]: טו) יהאי דתני פסול [שי״מ]: טז) למימר קמן כל״ל [שי״מ]. והס״ד ומה״ד שרבי יוסי בר׳ [כ״ר]: יח) דמי וא״כ ליבא למימר בר׳ כל״ל והד״ל. ומה שכתבתים נמחק [שי״מ]. ועי׳ עה״ק: יח) ל״ל הכי [ע״ר]. ל״ל מבריתא דהכא [ע״ר]: כ) דמהניא. קלי מלעיל דרבא מסוק דמהניא וכו׳. ועל״ק הניה ומהניא: כא) לאו מחמת גרירותא דהקטרה של קומץ כל״ל [ע״ר]: כב) בב) ל״ל דמי [שי״מ]. בגן באכילה ומי שפיגולו גרם בר׳ כל״ל והסלר נמחק [ע״ר]. ועי׳ עה״ק דתחר ריל דאם ליתוב לתר׳ הקדים לו. ופר׳ מ״ר: כד) לאלתר בשר כל״ל. והוא דבר בפ״ב ד״ה ל״ל דלעיל בר׳ [שי״מ וה״ר]: כה) פיגל [ד״ר ע״ר ופ״מ]: כו) אחר לא יגרום [ע״ר ופ״מ]: כז) כס״מ נוסף כאן עת ואין זה אלא גילוי מילתא בעלמא: כח) הקנע דלסלן הנפיקו כדי דלגא בעמי הקודם בטעות ומחמת כן נתקנו כו׳ טיעה: כט) [לולי ל״ל למיעקר כך במחשב באימורין דאם הנה האימורין עד למחר פסול דרבנן סיהא הוי. ועי׳ הינוע כתוס׳ לקמן דף לו: ד״ה שיהלטיהו [ע״ר]: ל) וכ״כ תוס׳ לקמן כט ע״א: לא) לולי ל״ל הו״א דוקא התם דפסיל לגמרי שפיר מצינא מידי פיגול אבל הכא דאינו פסול לגמרי דהא מבבר אימא דאינו מצינא מידי פיגול קמ״ל [ע״ר]:

עין משפט נר מצוה

קה א מי׳ פע״ז מהל׳ פפה״מ הלכה ה: קו ב ג מי׳ פ״ס הלכה ו:

תורה אור השלם

1. ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי לא ירצה המקריב אתו לא יחשב לו פגול יהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא: ויקרא ז, יח

שיטה מקובצת

ואי שלא במקומו כו׳. וקשה דמשמע דלא לאו מקומו כו׳. ולפי זה לא מקומו דמי מיהו שפיר. ולפי זה לא מקומו דמי לגמרי (לאתר) פסול. ולפי״ז מנא לה לרבי, והלא מצינו דמי שלא עשה כלום כיון דעבדא מקומו דמי, וי״ל דמ״מ פסול הוא משום מחשבת טיעות וכדרי דאתר (לקמן לה:) מחשבה טיעות וכדרי עד לאתר פסול דאילו אם כיעת עד לאתר פסול. ותו״ת דיה לאלתר נמי אמאי כשר, לא כעבדא מקומו דמי לאיפסל משום מחשבה. תוך לאתקומו, וי״ל דכיון דעבדי קרא בחשבה תוך לאתקומו דמעינן מקום מחשבה כמדמה לקמן (דף כט.) מקרא ל״ב מיפסלין משום מחשבה. ריטב״א אלעיג דאם נתנו כמו מחשב פסול ראמר: **אי** דבי אישמעאל כו׳. תימה מאי (לא) אמרת בגמרא הרבה כתבה. הא דאיכא לאתרינן לאו דמקומו דמי ניחא דלאתר פסול דמשום מחשבה. ותוקע דאר מקרי דר״ה לי אמרת בגמרא דאם לאתרינן לאו דמקומו דמי לאתר פסול אי לאו משום מחשבה. ריטב״א. ומקרא דאכלה מחשבה. ומאכל אכל הנפש דאתרינן דמקומו דמי ניחא דלאתר פסול דמשום מחשבה. ולא קשיא תן המקרא דמשמע דמקומו דמי ומתני׳ דאתרינן פסול ממש, דתנאי מיירי (בחחשבה) (ובחחשבה) שנתן (בחחשבה), (בחחשבה) לאכל בשר חוץ לזמנו ודאית המחשבה לפסול דלמקומו דמי ואכלך דר׳ פסול לגמרי וח״מ אין בו כרת דזריקה דלא שריא בשר באכילה לא מתיא לידי פיגול ולא״ה דאם פסול מידי דהוה אחחשבת הינוח. כך שינוח הקטנות. והא דעקבו לאמרו בשר חוץ לזמנו לא דן דהא אם הנמי הכשר כך לאתר לא מיפסלא קרבן. ומחשבה כדם לא מצינו לאתקבוה [ה״ה] דהא כיון דמקומו דמי לא מיפסל אם הנמי אתר הדם לאתר, ולא מצי לאתקבו מחשבת אחרונין עד לאתר דפסול מיהא מדבדגן הוא ואתר דבריי פרק ראיתה לאוקמי בחחשב ע״מ לפפוך שריים לאתר דאע״ג דשריים לא תעכבי מ״מ איכא למימר (דאתרא) דנאיתן אמו לנמנת דם: תוד״ה **ואי שלא** במקומו בו׳ **א״ב** כל כיוון בחחשבה דר״ה. ומיהו נראה דלאלתר בשר לפיל לא בחקומו דמי משום דדרשינן לקמן אליבי לאתקבו חמלא מאל״ל (חוד מי׳ מ״ס): ד״ה **יצא** א״ת בר׳ יצא זה שאין פיגולו גרם לו. לפון הרב, וי״ל דלא לא כתיב לא יחשב (ר״ה) בחחשבה כמלאכת לא. ולא כתיב לא יחשב הרי״ה ר״ה ביקא הם [ה״ה] לאיני פסול) מכבר אבל הכא דפסול [מכבר] לגמרי (שיכבר) אימא לא [יכפר] קמ״ל:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com